

BURKARD SCHLISSMANN

Fantasie

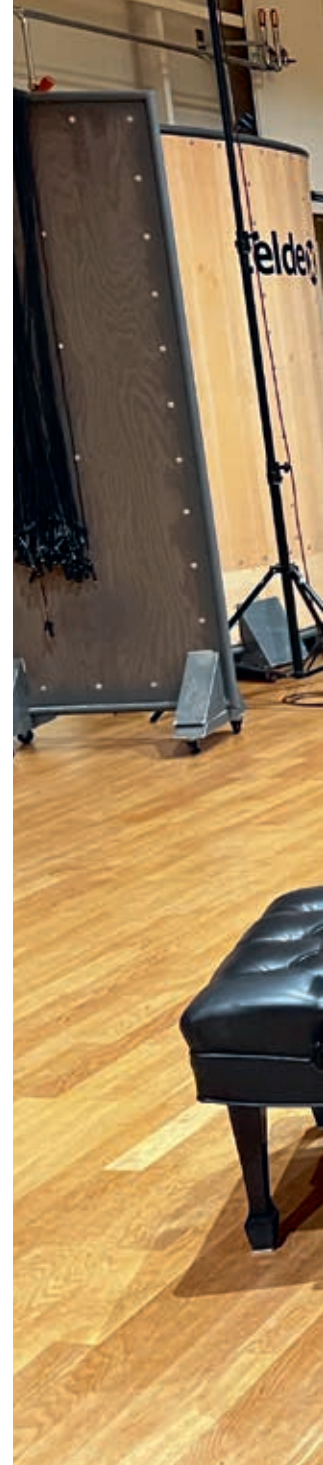
Pianist Burkard Schliessmann heeft de afgelopen maanden twee belangwekkende opnames uitgebracht. Eén werk in het bijzonder springt eruit: Schumanns *Fantasie op. 17*.

De lezers van PIANIST konden in 2021 al kennismaken met Schliessmann toen we spraken over een reeks opnames die tussen 1990 en 2000 waren gemaakt. Prominent daarop: Robert Schumanns waarschijnlijk meest ‘poëtische’ pianowerk, de *Fantasie in C*, op. 17. Alleen al een blik in de discografie laat zien dat dit werk een centrale plaats inneemt in Schliessmanns repertoire. De afgelopen maanden is de musicus druk geweest, en in een soort van vulkaanuitbarsting heeft hij twee uitgebreide releases uitgebracht, een studioalbum met drie SACD’s en een tweedelige live-opname uit Italië. Het fascinerende is dat beide producties opnieuw dit werk van Schumann bevatten.

In feite is ‘Fantasies’ een puur Schumann-album, dat – gemeten naar opusnummers – in bijna chronologische volgorde door de diverse en sterk literair geïnspireerde pianowerken van de romanticus pur sang leidt, te beginnen met op. 16, *Kreisleriana*. Met de

vertraagde inzet aan het begin lijkt de pianist bij voorbaat hulde te willen brengen aan de fantastisch vreemde klankwereld van deze acht contrasterende stukken, vol ‘dubbele bodems’. In ieder geval lijkt Schliessmanns E. T. A. Hoffmanniaanse excentriciteit zeer te hebben verinnerlijkt, en hij volgt geloofwaardig het jonge genie, maar zijn interpretatie – na tientallen jaren studie – klinkt tegelijkertijd ook geaard en intellectueel ingekaderd. Dit is ook later merkbaar in de *Fantasiestücke op. 12*, die door zijn vele ervaringen wat van hun jeugdige uitbundigheid verloren lijken te hebben, maar in plaats daarvan een interessante en aantrekkelijke volwassen noot dragen.

Hoezeer Burkard Schliessmann begaan is met Schumanns ideeënwereld, die vol zit met geheime verwijzingen uit de literaire romantiek, blijkt wel uit het buitengewone concept van dit album, dat bijna als een ‘best of’ zou kunnen worden omschreven (ware het niet dat grandioze werken als *Carnaval* of de *Symfonische Etudes* ontbreken). De *Arabesque* verschijnt in twee interpretaties, net als *Des Abends*. Afgezien van een verborgen programmatiese betekenis, zijn er vooral tonale redenen achter deze verdubbeling. Op deze opname, gemaakt in de Teldex studio in Berlijn, speelt Burkard Schliessmann op een heel speciaal instrument: een Steinway D-612236 met twee mechanismen, waarvan het ene een heldere, briljante klank produceert, het andere donker en warm. Het feit dat de verschillen in klank zo duidelijk en helder naar voren komen – u denkt echt dat u verschillende stukken hoort – is niet alleen te danken aan de pianist, maar ook aan de technische realisatie, waarbij 14 microfoons voor een perfecte balans zorgen. Dit geldt ook voor de *Nachtstücke op. 23*, waarvan de mistroostige duisternis wordt doorbroken en verlicht door het nadrukkelijk transparante spel van de vertolker, en de minder bekende *3 Fantasiestücke op. 111* evenals de *Gesänge der Frühe op. 133* helemaal aan het einde van het album.

BURKARD SCHLISSMANN

Robert Schumann Fantasies
Schumann: opus 12, 16, 17, 18,
23, 111 and 133
Divine Art, ddc 25753

Live & Encores
Bach, Chopin, Mendelssohn,
Schumann
Divine Art, ddc 25755

Schliessmann bij de opnames van 'Fantasies' in de Teldex studios in Berlijn.

Het live-album, dat sinds half november 2023 in de winkels ligt, heeft een heel andere klank en is opgenomen in de concertzaal van Fazioli in Sacile in Noordoost-Italië. Ook hier richt het programma zich op Schliessmanns favoriete repertoire uit de romantiek, maar het begint met een reeks werken van Johann Sebastian Bach. De pianist is enthousiast over de 'buitengewone breedte, kleurenpalet en flexibiliteit' van de 'helderheid, transparantie, aanwezigheid en warmte' van de Fazioli, en men is inderdaad gefascineerd door de beweeglijkheid van de klank, die de mentale overgang van Bachs *Chromatische Fantasie en Fuga* naar Mendelssohns *Variaties sérieuses op. 54* vrijwel in realtime mogelijk maakt. Burkard Schliessmanns holistische, maar nooit eenduidige kijk op dit eerste deel van het programma is boeiend. Hij geeft de werken van Bach, te beginnen met de Tweede Partita BWV 826 en het *Italiaans Concert*, een improvisatorische frisheid, terwijl hij tegelij-

kertijd de virtuositeit van Mendelssohn onder controle houdt en zich analytisch concentreert op de fijne stemvoering. En ook in deze productie lijkt Schumanns *Fantasie in C* de belangrijkste programmatische component te vormen, en het is zeker een heerlijke bezigheid voor aandachtige oren om de tonale en interpretatieve verschillen tussen de twee opnames op verschillende instrumenten te horen.

Hier en daar herkent men de signatuur van de pianist, die wordt gekenmerkt door een intieme kennis van architectuur en het vormgeven van tempi. Schliessmanns spel is hier nog helderder, duidelijker geformuleerd en rijker aan textuur. Vooral het laatste deel van het driedelige werk is expressiever in deze versie en gaat meer de diepte in. Ze zijn allebei het beluisteren waard.

STEPHAN SCHWARZ-PETERS